

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Լ Ր Ե Գ Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԵՕԳԵՅԻՆ, ԲԱՆԱԾԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԵՌԵՒՏԻՐԱԿԱՆ

Տարեկան գին կանխիկ լրագրող 100: Վերամսկող գին լրագրող 52 1/2: Երամսկող գին 26 3/4:
Հինգ ասորագրող գանձին մեկ օրինակ իրեն ձրի պիտի տրուի:
Այս Լրագրող տան շարաք օրերը կը հրատարակուի:

Պոչխակ գուրա գացած Լրագրողուն փոխադրելու ժամանակն ընդհատելու է:
Իր շահին համար շուր մը հրատարակելու ուշացող զինքն յետոյ 40 փարաջ է:
Նորախոյ գրող ծանուցու մը ձրի է: Դուրսէն եկած նամակներուն փոխադրելու ժամանակն ընդհատելու է:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ն Ե Ր Ք Ի Ն Լ ՈՒ Ր Ե Ր

ՊՕԼԻՍ 17 ԱՊՐԻԼ

Բարձրագոյն դուռը Մայրաքաղաքին մէջ գտնուող բոլոր դեսպաններուն հետեւեալ յայտարարութիւնը խաւրեց:

« Զայտնի է ձեր յարգութեանը որ, ամէն երկրի մէջ պիտի գլխաւոր պետք ըլլալիք բանը հասարակութեան հանգարտութիւնը ու խաղաղութիւնըն է: Աւստի ժամանակէ մը ՚ի վեր խել մը դատարկաշրթիկ մարդիկ որ ձեր հպատակներէն են այս Մայրաքաղաքին մէջ գտնուելով կերպ կերպ անկարգութիւններ կ'ընեն կոր աստիւս անգին. և բնակչաց արհեստավարութիւնը վտանգը կը ձգեն կոր: Ամէն օր գունդ գունդ կ'ըլլան, իրարու հետ կռիւ կը բռնան, կը ծեծկուին ու զենք կը գործածեն, որով փողոցներուն մէջ մարդասպանութիւն կ'ընեն և վերանի գացող զինուորներուն դէմ կը կենան: Հարկ չէ ըսել որ ասանկ անկարգութիւններուն առջեւը ամենը պարտաւորութիւննիս ըլլալով ինչ միջոցներ պետք է նէ գործի դնել, որովհետեւ այս բանս անհոգ ըլլալու ըլլանք նէ, Մայրաքաղաքին համետ մարդիկը ամէն մասամբ վտանգի մէջ ձգած պիտի ըլլամք:

Աւստի հիմա յատկապէս Ղալաթիայի, Պէտղաւի, Պէտղաւ Տէրէի, Դաւապիայի, Լանաւուտ գեղի խալիւ-խիւր-ն հետեւեալ կանոնները խաւրեցան:

Ա. Որովհետեւ զինուորներէն ՚ի զատ մարդոց արգելուած է զենք կրելու. ուստի որի վրայ որ զենք գտնուի և կտակածել մարդ ըլլայ, խիղջ շաղկիւն պիտի խաւրուի:

Բ. Երբոր զինուորեալ մարդ մը շաղկիւն դէմ կենալու ըլլայ, նախ որչափ հնար է նէ ջանք ըլլայ անոր ձեռքէն զենքը առնուելու ճամբան գտնալ. թէ որ չի գտնուի, ան ատենը շաղկիւն ալ պիտի պարտաւոր զենք գործածել զիմացինին զենքը ձեռքէն բռնուլով տանելու:

Գ. Երբոր գող մը կամ մարդասպան մը չուղեն անձնատուր ըլլալ զինուորներուն, և ձեռքի զենքովը դէմ կենայ, ան ատենը զինուորները պիտի զենք բանեցունեն անոր դէմ, որ կամ բռնեն կամ սպաննեն:

Դ. Նոյնպէս թէ որ երկու մարդոց կամ շատ մարդոց մէջ տեղ կռիւ ծագելով իրարու զենք բռնեցնեն և շաղկիւն չուղեն իրենց զենքը կամուստնեն, ան ատենը շաղկիւն կրնայ իրեն զինուորներուն հրաման տալ որ զենք բանեցունեն:

Ե. Թէ որ շաղկիւն ձեռքէն յանձնուող մը աղաւտեալ համար բարեկամները հաւարուին ու շաղկիւն վրայ յարձակուին նէ զենքով, շաղկիւն ալ նման պայտէս պիտի զենք բանեցունեն անոնց դէմ:

Զ. Վերջապէս երբոր մարդ մը յանցանքի մը վրայ բռնուելով չուղեն շաղկիւն անձնատուր ըլլալ ձեռքի զենքովը ան ատենը շաղկիւն ալ պիտի բռնեցնեն իւր ձեռքի զենքը:

Վերջալ կիւրակէ իրիկուն Լանաւուտ գեղը դիշերուան ժամը երեքին շուրբըր հրդեհ մը պատահեցաւ, որ այն գիւղին հինգ մասին չորսը մաս իւր դարձուց. վեհափառ Լըբայն գլխավոր այրող ինքզեքուն թշուառ վիճակին, խիղջ հինգ հարիւրի չափ տաղաւար խաւրեց որ անոնց ներքեւը բնակին մինչեւ որ իրենց բնակարան ճարեն:

Վերջալ շաբաթ օր վեհափառ Լըբայն մանչ զաւակ մըն ալ ծնու, որուն անունը կոչուեցաւ սուլթան Մուհամմէտ Վալիօն:

Վերջալ նաւատորմիկն ընդհանուր հրամանատար և ծովայն վեհափառ Հալիլ փաշան

հրաժարուելով իւր պաշտօնէն, տեղը նախկին ծովայն Մէհմէտ Լիլ փաշան յաջորդեց հինգ շաբաթ օրը:

ՊՈՒՂՏԱՆ. Բաղասէն կը գրեն որ ասորի 9 ին ծանրեղէ շիտթ ելեր է Եւրոպայը. բայց կաւարութեան խոհեմ վարմանըովը առանց մեծ վնաս մը պատճառելու դիւրաւ անցեր է, և բարեկարգութիւնը հաստատուել է: Այս աղմուկը գլխաւորապէս Վալիօն իր անձին դէմ ունեցած թշնամիներուն բանն է եղեր. և տան և երեք հոգի, որ ասոր պատճառ կը կարծուէին, բռնուել և բանտը դրուել են: Այսինքն գրեթէ ամէն ալ քաղաքին գլխաւոր և երեւելի տուներէն են. և ասոնց կարգն են Ալեքս Սօպի իշխանը, Բուզա և Ֆիլիքսը. աղմուկները, և Բանդա անունով ճանցուած երկու հոգի: Այս բռնութեամբ մարդիկը նոյն հետոյն զբուշաւոր պահպանութեամբ Բալաս ինքնուրուց են ասորի 12 ին. և կ'ըսուի որ կոտորածներու օրինակ պիտի խրկուին որ դատաւորանին տեսնուի:

ԵՐԵՒԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԱՂԱՒԱ. Երբոր փոխարքայ բարձրագուտիւ Մուհամմէտ Լիլ փաշայն որ իրեն հիւանդութեանը օգտիւ թողած զարման գտնելու համար իրենց տէրիէն Մալթա, և անկէջ Եւրոպի անցաւ, Լուի Ֆիլիքս թագաւորութեան ատենը Ֆրանսիոյ կառավարութեանը իմացուցեր էր որ Փարիզ երթալու միտք ունի, և կառավարութեան կողմէն հրաւիրուած էր մարդասիրութեամբ: Փետրվար 25ը վրայ եկաւ. Լուի Ֆիլիքս թագաւորութեան ինկաւ. կառավարութեան անդամները փոխուեցան: Նոր առժամանակեայ կառավարութեան գործակալները իմանալով որ բարձրագուտիւ փոխարքայն դիտաւորութիւնը փոխած է, յատուկ գրով խնդրեցին որ Փարիզ գայ: Կ'ըսուի որ քանի մը շաբաթ Փարիզ կենային ետքը Վեհափառ ինքնուրուց ընդունաւ փաշայն առողջութեանը շատ օգուտ ըրին: Բայց հարկ եղաւ ասոնց մէկը չենելով Ճիզիպոս դաւնայ:

Պաշտայնի քանի մը գեղերը խառնութիւններ եղան իւր ըսուած պաշտօնատէրները փոխելու վրայ, որ ամէն քաղաքի քաղաքապետի պէս պաշտօն ունին:

Վաճառականեայ կառավարութեան կողմէն Բաղասէն քաղաքը գայող գործակալը քաղաքին մօտ մէկ վիճակի մը մէջ փոխելու և ուրիշ մը տեղը դնելու ելելով, քաղաքացիք և այն վիճակին մարդիկը այն պաշտօնատէրէն գոհ ըլլալուն համար թող չի տալու մօրդ գլուխին տաքցեր, գրեթէ ամէնքն ալ ոտք ելեր զենք տանել են. և ասանկով կառավարութեան գործակալին կամքը անգործ թողուցեր են:

Տիֆոն քաղաքի մօտ վիճակներուն մէկուն մէջ խառնաշփոթ մարդ մը այսպիսի այնքին պրոպոզելով իւր խառնութեան հանել կ'ուզեր. գլխաւոր քաղաքացիները որ աղաւտութեան օրինաւոր տեսալը ինչ քանակ ըլլալը աղէկ գիտեն, և անոր պաշտպան են, ամէնը մէկ եղան, մարդը այն կողմերէն գուրա վերցնուցին: Երանի թէ ամէն տեղ որ խառնութիւն եղաւ բնակիչները առաջիւղ ասանկ աշարքութի բանեցնելով խառնարարները գուրա հանին, կ'ըսեն գաղղական օրագիր մը, և խառնութիւնը մեջերէն չի շտնար, և օրինաց և կանոնաւոր աղաւտութեան դէմ գէշ բաներ չենել:

Մարտի 21 ին՝ Դալան վիճակին գլխաւոր բնակիչները Տիֆոն կ'ինքնային կոր, գրոշակին բացած, և առջեւուն ալ զինուորական թմբուկը դարնել

տալով: Այս պատճառը այն էր որ, քանի մի օր առաջ մէկ քանի հոգի իրենց իրենցմէ ոտք ելեր էին այն վիճակին մէջ փոխելու. իրենց բան ըսող չի կար: Աւստի ասոնք ալ քաղաք եկան յայտնելու համար որ իրենց այն պաշտօնատէրէն գոհ են. փոխուելու չեն ուզեր. որովհետեւ իրենց ընտրածն է. և շատ տարի ալ է որ այն պաշտօնը կը վարէ: Բաղասէն կառավարութիւնը ասոնց խնդրոյն օրինաւոր ըլլալը ճանչնալով խոտապաւ որ իրենց կամայ դէմ բան չընեն, այն մարդը պաշտօնէն չի փոխուիր: Այսինքն ալ իրենց շնորհակալութիւնը յայտնելու համար զինուորական թմբուկին քաղաքին դուռը ձգեցին, անանկ գացին:

Նոյն օրը Սօնուոյ քաղաքը քանի մը հոգի մէկ տեղ գալով մէկն պաշտօնի առաջը ժողովուեցան նոյն պաշտօնատէրը փոխելու համար: Այս գործը անոնց յանձնող չի կար: Աղբայն պահպան զօրքը ասոր դէմ կեցան. ասոնք զօրացը դէմ ելան, դաւաճեցին, հրազէն և ատրճանակ ալ պարպեցին, բայց բարեբաղդաբար մարդու վնաս չեղաւ: Խառնարարները բռնուեցան, և բերդը բանտը խրկուեցան: Բաժամանակեայ կառավարութիւնը իմացաւ և այս խառնարարները Փարիզու Բանտի մօտ ըսուած բանտը դրաւ: Մարտի 22 ին Սօնուոյ բնակիչներէն ազգային պահպան զօրքէն ընտրուելով քանի մը պատգամաւոր խրկուեցան Փարիզ:

Ուրիշ ճամբայ բռնելով ուրիշ տեսակ խառնութիւններ հանելու աշխատողներ պակաս չեն Ֆրանսիայի մէջ: Լուի Ֆիլիքս թագաւորութեան ինկալէն և հասարակապետական կառավարութիւնը ընդունուելէն անմիջապէս ետքը Պաշտայն Մուլէն քաղաքը մէկ նոր օրագիր մը տալով ըսելու աւ. անունը Ռէթի-Բիլէն էր: Այս օրագիրը չինուորները տան և եօթն հոգիէ բաղկացեալ ընտրութիւն մըն են. և օրագրին առաջին թերթին մէջ հասարակապետութեան տաճարականեայ կառավարութեանը անդամներուն խրատ տալու ելելով կ'ըսեն. Պաշտայն թագաւորութիւն ունեցած ատենը որքան դատաւորներ ընտրուած են, և մինչեւ հիմայ իրենց պաշտօնին վրայ կը մնան նէ, անոնք ամէն ալ փոխուելու են. չէ նէ հասարակապետութիւնը իրեն ծոցը իրեն թշնամի սուղած կ'ըլլայ. ասոնք կրնան ժողովուրդը գրգռել հասարակապետութիւնը կործանելու: Այս օրագրիս այս խելըս բանեցնելը օրինակ մըն է որ շատ մը մարդիկ մէկ տեղ խորհրդակցելով չինուած բանին մէջ ընէ ալ խոհեմութեան պակասութիւն կրնայ ըլլալ եղեր: Տայն և եօթն հոգիին մէջ գոնէ մէկ հոգի մը չէ գտնուելու մտածելու որ, թէ որ այս դատաւորները ժողովրդեան ատենը եղած են նէ անանկ բան մը հանելու համար զօրաւոր կուսակց չեն կրնար ունենալ. դիւրաւ կ'իմացուին. և այն ատենը օրինաւոր պատճառ մը ձեռք կ'անցնին անոնք ամէն ալ վերցնելու: Թէ որ ժողովրդեան առաջը յարգութիւն վատարկած և սիրելի են նէ անոնք վերցնելու ուզելը անոնց դատաւորութիւնը ըրած տեղին ժողովրդեանը մէջ խառնութիւն սերմանել կ'ըլլայ. և բուն խառնարար այն Ռէթի-Բիլէն օրագրին հրատարակիչները կ'ըլլան:

Նոյն օրագրին նոյն թերթին մէջ յիշեալ խրատը շարունակելով կ'ըսէ. « Բահանայութեան արժաւորաւորութիւնը և կրօնից օգուտը կը պահանջէ որ եկեղեցական կարգադրութիւնն ալ ժողովրդոց ամէն կարգադրութիւններուն պէս ժողովրդոց գերագոյն իշխանութեանը կամ հասարակապետութեանը տակը մտնէ: Թէ երկի մարդոց և թէ կուսանաց վտերբը հասարակութեան պաշտպանութեանը տակը մտնէ արժանաւոր բաներ չեն. որովհետեւ շատ մարդոց խելքը և ձեռքը որ հասարակութեան օգուտ կրնան ընել, հոն անգործ և անպտուղ մնացած են: Այս ալ բուն խառնարարն է:

տաճեալ էին որ վանքերուն մէջ գտնուող խեղցիկ մարդոց խելքը անպատու չի մնար, ամէն բանի վերայ գերել չինած և հրատարակած են կրօնաւորները, մանաւանդ ֆրանսիացիները, և չեմք կրնար կարծել թէ մինչեւ հիմայ ըրին, բայց ասկէջ ետքը պիտի չընեն: Չեռքերնին անպատու մնալն ալ առայժմ կառավարութեան շատ հոգ ընելու բանը չէ: այն ատենը այս բանը հոգալու է՝ երբ որ բանելու բան շատ կայ և բանողները քիչ են: Հիմայ բանողները շատ և բանելու բաները քիչ ըլլալով՝ մասնաւոր սրնտուկ մըն ալ հաստատած է առեւտրական կառավարութիւնը, բան չունեցող բան ուրիշներուն օգնութիւն ընելու համար ստակ ժողովելու գիտաւարութեամբ: Երբ որ Ֆրանսայի կրօնաւորները (որ քանի մը հարիւր հազար կ'ըլլեն) վանքերնին ձգեն քաղաքները ինչպէս, և ապրուստ ձարելու համար բանելու բան ուղեն նէ՝ արդեօք երբեք պիտի չհրատարակենք որ ամէն մէկը քանի հազար մարդ կրնան ապրեցնել:

Թէ որ ֆրանսիացի հասարակապետութիւնն ալ այս խելքիս ծառայելու ըլլայ և ասոնց ուղածին պէս հրաման մը հանէ նէ՝ Ֆրանսայի մէջ անհաւորին աղմուկ և շփոթութիւն կ'ըլլէ: Բայց կառավարութիւնը ասոնք մոտիկ չընեն: հասարակայ միտքը և յօժարութիւնը ասոնցմէ աղէկ կը ծանշնայ: Հասարակութիւնը փետրվարի մէջ եղած երեւելի փոփոխութեանը յիշատակը մշտնջենաւորելու համար շատ քիչ (արեւի դաշտ) ըստած տեղը մէկ ապագայութեան ծառ մը տնկեցին: այս ծառը օրհնելով կրօնական մէկ բան մը ընելու համար կ'օգտուի թաղի սուրբ Պետրոսի եկեղեցւոյն ժողովուրդապետ քահանայն կանչեցին: (որն անձրեւում օր մըն էր, բայց այն հանգիստի մէջ չորս հինգ հազար հոգի գտնուեցան, անձրեւին տակը գլուխնին բայց, անանկ պարկեշտ և համեստ կերպով մը՝ որ եկեղեցիներուն մէջ միայն տեսնուած է անանկ համեստութիւն: Եւ ժամանակեայ կառավարութիւնը ասոնք իրեն կուսակից և պաշտպան գիտէ: Բայց երբեք պիտի չտեսնեն յարմարելով կրօնաւորները վանքերէն հանելու ընդհանուր վճիռ հանէ նէ՝ այն կրօնասէր ժողովուրդը իրեն կողմը կրնայ մի գտնել: Երբ համար երբ որ քանի մը հոգի կառավարութեան հրամանն ուղեցին որ քաղաքական ժողովները եկեղեցիներուն մէջ ըլլան, կառավարութիւնը ասոնց խնդիրը չընդունեց: և մարտի 17 ին վըճիռ հանեց որ, եկեղեցիները ինչ բանի համար սահմանուած են նէ՝ բնաւ մէկ պատճառով մը այն բանէն զատ ուրիշ բանի չի գործածուին: Եւ ժամանակեայ կառավարութեան անդամները այս վճիռը տարով կ'իմացնէ թէ հասարակութեան մեծագոյն մասը կրօնական բաներու վրայ ինչ զգացմունք ունի: Սենք ալ ասկէջ կը գուշակեմք որ երբեք պիտի չտեսնեն ֆրանսայի մէջ շատ յարգաւոր չի կրնայ ըստանալ այս սկզբունքներով, որոնց հետեւութիւնը ֆրանսիացիներուն ընդհանուրին վրայ զրպարտութիւն է:

Թէ որ նոյն լրագրին տուած խրատին հետեւին նէ՝ կրօնական ուսմունք սորվեցնելու սահմանն ուսման դարձուցնենք ալ բոլոր Ֆրանսայէն վերջնելու է կ'ըսէ, և պատճառ այն կուտայ որ կըրօնական ուսմունքը մոքի յառաջագիտութեան վրանաս է, և քաղաքական կռիւներու սերմ կը ձգէ: Երբ վրայ խօսող անօգուտ է, որովհետեւ նոյն իսկ անհաւատ փիլիսոփայները, և Վճիռը անգամ կ'ըսեն որ քրիստոնէական կրօնը պատճառ եղաւ աշխարհի մէջ իմաստութիւնը և քաղաքական կրթութիւնը ծաղիկելու: Եւ տերն մեր Քրիստոս զնաղաղութիւն թողլով ձեզ ըսելէն ետքը, քրիստոնէական կրօնը քաղաքական կռիւներու չէ թէ սերմ ձգող, այլ արմատը չորցնող ըսելու է: Եւ Եւ այլ ազգաց իրարու հետ կռիւ ընելը քրիստոնէութենէ առաջ աւելի յաճախ էր և աւելի շատ մարդու մահուան պատճառ կ'ըլլար կ'ըսէ Սոքրատես, որուն յարգը ասանկ օրագիրներ չի նոյններուն առաջը Վճիռէն վար չէ: Եւ օրագիրս չինող տասն և եօթն հոգին ալ ապագայութեան շատ մը տեսանկերուն մէջէն իրենց համար անտեղի խօսքերը խօսելու աղաւթութիւնը տուեր են, կամ հնարեր են, որովհետեւ բարեկարգ կառավարութիւն մը անունը ինչ կ'ըլլայ նէ ըլլայ, ասանկ ազատութիւն չի տար մարդու: որովհետեւ ինքը չունի, այլ կը ներէ, որպէս զի ողջամիտները ասոնց ըսածները կարգան և վրանին խնդարու ապագայութեան ուսմունքն են:

Ստակի պահուածութիւն կայ Ֆրանսայի մէջ, և թուղթ ստակները շատցած են: Օրագիրները կ'ըսեն որ ասիկայ ստակը դուրս ելլելով պահածի բան չէ, այլ ամէն մարդ Ֆրանսայի հասարակապետութեանը ապագայ վիճակին վրայ կ'աւանդուեն: Եւ անոնք ձեռքերնին ունեցած ստակը կը պահեն, առուտուրնին թղթէ ստակով կը լըմընցնեն, որով

հետեւ թուղթը Ֆրանսայէն դուրս ուժ չունի: և երբ որ իրենց հարկ ըլլայ ելլել նէ՝ արծաթ և ոսկի ստակ պէտք է: Երբ համար շատ վաճառականներ նեղութեան մէջ են, և ոմանք սնանկացած ալ են, քանզի դուրսի երկիրներուն վաճառականները և սեղանաւորներն ալ Ֆրանսայի մէջ ստակին քիչցած ըլլալը գիտնալով՝ փոխանակաբերին ծանր կը քալէ: Ոմանք ալ որ սահմանափակներուն մօտ ըլլալով օտար երկիր անցնելու գիւրութիւն ունին՝ ստակին հետեւին կ'առնեն Ֆրանսայէն կ'ըլլեն: և ասիկայ յիշուի ըստակի պահութիւն կը պատճառէ: Կատարելով ինչ քաղաքը ելլելէ կ'ըլլալով տահմանափակէն անդին անցնողներն ալ հոն ելլելէ կը գրտնուին, ուստի առեւտրական կառավարութեան կողմէն հոն գործակալ խրիւղող Պ. Իմմա Նուէլ լ'աւիօ՝ քաղաքէն դուրս ելլելու ամէն ճամբաներն ալ պահպանած դրած է, որ ճամբորդներուն ծոցն ու կառքերուն մէջ պիտի նային, և թէ որ մէկը թող չտայ նայելու նէ՝ պահապան զօրաց հրամանատարներուն ապրապրած է որ օգնութիւն ընեն: Մարտի 20 ին քաղաքին պատերը թուղթ փակուց որ, քաղաքէն դուրս ելլող հետը 500 ֆրանքէ զատ արծաթ կամ ոսկի տակ ունենալու չէ, և որով վերայ որ ելլել գտնուի նէ՝ ստակը անկէջ պիտի առնուի, և տեղը նոյն արժողութեամբ թուղթէ ստակ պիտի տրուի:

Եւ ժամանակեայ կառավարութեան գործաւորները զիրենք ապա կարծած են հիմաւոր կառավարութիւնը ատելի ընելու, բռնութեան ճամբաները բռնած են: որ աղաւթութեան համար արեւել թափուի 1500 տարուան թագաւորութիւնն ինչ երբեք օրուան մէջ վերցնող ազգ մը ասիկայ չի կրնար յայտնի է, և կրնանք գուշակել որ, թէ որ այս ճամբան շարունակեն նէ՝ քաղաքական կռիւներուն դուռ կը բացուի, մանաւանդ թէ որ սահմանափակ տեղեր ըլլան նէ:

Եւստ գաւառի Քալմու քաղաքէն որ Գերմանիայի երկիրներուն մօտ է, մարտի 18 ին գրուած նամակ մը կը հրատարակէ ֆրանսիացի օրագիր մը: Եւստ նամակիս մէջ կը ծանուցանէ որ՝ առեւտրական կառավարութեան կողմէն Հոռէն բաժինը խրիւղած կուսակալը հրաման հաներ է որ ամէն թաղ (քովսօն) մէկ մէկ օրինակ քաղաքի քաղաքապետ ըստած օրագրին ստորագրուին: Հրամանը կ'ըսէ որ՝ մարտի մէկէն հաշուելով ամէն թաղ նոյն օրագրին ստորագրուած պիտի սեպուին, ուստի օր առաջ ստակը վճարեն, որ տարեկանը 22 ֆրանք է եղեր հոն: Հոռէն բաժինը 490 թաղ կամ վիճակ բաժնուած ըլլալով՝ այս հրամանս այն բաժինին վրայ 10,780 ֆրանք (45,815 լիւր) կ'ընէ: Օրագիր կարգաւորն օգտակար բան ըլլալը մարդ չուրանար, մանաւանդ գիւղ տեղերը և մայրաքաղաքէն հեռու տեղերը, և առաւելագոյն հասարակապետական կառավարութեան մէջ, շատ աղէկ բան է, ուրիշ երկրացիք միայն ընդ տեղեկութիւն ունենալու համար կը կարգան, և անկէջ իրենց բարոյական հրահանգ կ'առնեն նէ, հասարակապետութեան մէջ որովհետեւ ամենայն և իւրաքանչիւր մարդ ինչ աստիճանի և ինչ արուեստի տէր ըլլայ նէ՝ կառավարութեան մասնակից է, պէտք է որ կառավարութեան բաներուն ալ տեղեկ ըլլայ: Բայց ապա կ'ամբերտուեն թողնելու է ամէն մէկը, որ օրագրին կ'ուղեն նէ անոր գրուին, համարելով միայն այնքանին հաճեցնել կ'ըլլայ որ մէկ օրագիր մը գրուին: Եւ մէկ օրագիր մէկ մէկ կերպ մտածմունքը և մէկ մէկ զբոսցուածք ունի, որ անհնար է որ ամէն մարդու հաճելի ըլլայ, բաւական է անոր նայիլ որ կառավարութեան գէմ չըլլայ: Բայց Ֆրանսա տարբերութեան աղաւթութիւնը առաջիկայ կայ, և հիմայ աւելի ընդարձակած է, տպելու թղթութեան ըրած այնքան հարկաւոր օրագիրներուն մէջէն միայն քաղաքի քաղաքապետ օրագիրը ինչո՞ւ պիտի տան այն մարդոցը:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ: Հանուիլերի թագաւորութեան կ'էօթիկա քաղաքէն մարտի 15 ին կը գրեն: Երեկ չէ՞ առջի օրը իրիկուան գէմ քանի մը ուսանողներ յերեկը ժողովուած տեղերնուն ջրուելով ետ դառնալ իրեն՝ տան և երկու, զրահաւոր (զրքը) զեւտար որ քաղաքին փողոցները զուռ շրջանին համար կը պարտէին, ասոնց գէմն էրան: և Բօլշիյայի տեղերէն Պ. Հայնցին հրամանաւր վրանին դանակ քաշեցին և ասոնք ջրուեցին: Եւստ չիտակ գային հաւաքարանին տեղերին փոխանորդին դանդաղ ըրին իրենց վրայ առանց պատճառի եղած բռնութեան համար, և ուղեցին որ յաջորդ օրը ծերակոյտը (սենատը) ժողովէ, որպէս զի եղածը այն ատենին ալ դիտողներն է փոխանորդը ասոնց խնդիրը կատարեց: Բայց Պ. Հայնց նորէն հրաման ըրաւ զօրաց որ ուսանողները շատուոր մէկ տեղ ուր որ տեսնեն նէ զարնեն, և խուսելուն ջրուեն: Եւստ ուղեցին:

ներէն քանի մը հոգի ծանր վերք տուին: Եւստ լըրա կայծակի արագութեամբ քաղաքին մէջ տարածուեցաւ, և ամէնուն ալ սիրտը շատ նեղացաւ: Կիրաւ կի օրը ուսանողները ամէնքը մէկէն ժողովուեցան համալսարանին մեծ սրահը, և իրենց մէջը որոշեցին ծերակոյտին ատենին իրենց կողմէն պատգամաւոր խրիւղէ, Պ. Հայնցին պաշտօնէն ձգուիլը, և ասոր Եւստիպիան բերել տուած զինուորներուն ետ խրիւղելու ուղեւ: Եւստիպիանն ալ նոր ժողովուելու վրայ էին: Պատգամաւորները ուսանողաց խնդիրը ասոնց առաջարկեցին, ասոնք ալ ըսին որ մէկ մը թագաւորին քանի մը հոգի խրիւղելով ծանուցանեն: Պ. Հայնց երկար ատեն գէմ կենալէն ետքը կամայ ակամայ հաճեցաւ դուրսէն բերել տըռած զօրքը ետ խրիւղել: Քաղաքացիները ժողովուեցան մէկ աղբարագիր մը ստորագրեցին, որով կը խնդրէին որ Պ. Հայնց պաշտօնէն ձգուի, և քաղաքացի պահապան զօրք գրուին: Հասարակութիւնը գրեթէ ամէն ալ այս խնդրոյս հաճութիւն արեւուն: Քաղաքացիներէն 170 հոգի պահապան զօրք ընտրուեցան, որոնց մէկ մասն ալ ուսանողներէն են, և քաղաքին մէջ զգուշութեան համար պարտաւորները ասոնք են: Խաղաղութիւնը տիրեց: Բայց այս բաներս թագաւորին հրամանէն առաջ եղան, յուսալով որ թագաւորը այս օրինաւոր խնդիրը չի մերժեր:

ՍԵՐԲԻԱ: Բարիս քաղաքէն նեմցէի օրագիրը մարտի 8 ին Ֆրանքֆորտէն դուրս Նամակէ մը առնելով կը պատմէ թէ, Սերբիացի իշխանը Եւստիպիանի անուն գիւղ մը ունէր Նասաւի դքսին երկիրներուն մէջ: Երբ որ Սերբիացիին փախչիլը Նասաւի իշխանը լսեց՝ այն ատենը միտքը եկաւ որ 34 տարի է եղեր, քանի որ այս գեղը յիշեալ իշխանին ձեռքն է անցեր, և այնքան տարուան մէջ ստակ մը տուր չէ՞ տուեր: Եւստ համար այն տուրքերուն փոխարին գիւղին տիրեց: Եւստիպիան վրայ խրիւղալով ասանկ կ'ըլլայ, Սերբիացիին իշխանը ուժի տէր եղած ատենը ի հարկէ Նասաւի դքսին ալ բանին գտնուած կ'ըլլայ, պարագայ տեղ չէ որ այնքան տարի իրեն իրաւունքը չէ՞ ուղեր այն մարդը: Հիմայ ասանկ մարդուն ինչքին տիրելը գտնելի բան մը չերեւիր:

ԲՐՈՒՍԻԱ: Մարտի 20 ին թագաւորական հրաման մը ելաւ, որ կառավարութեան գէմ յանձնելով բանտը դուրսանելը, նմանապէս՝ տպագրութեան աղաւթութիւն տրուելէն առաջ, այս ազաւթութիւնը բանեցնելուն համար յանցաւոր սեպուելով բանտը դուրսանելը թող տրուին:

Եւստ օրը բոլոր այն լեհացիները որ 1846 ին փետրվարի մէջ Եւստիպիան ելած ապստամբութեանը պատճառ ըլլալով բռնուած, և գաղաւթանքին տեսնուելէն ետքը մէկ քանին իբրեւ մահապարտ, և ուրիշները մինչեւ ի մահ բանտը մնալու վճռով բանտը դուրս ելին, թող տրուեցան: Եւստ մէկ տեղ թագաւորին բնակած բերդը գային անանկ հանդէսով մը որ յաղթական հանդէս կը նմանէ: Եւստ գլխաւորը Պ. Սերբիացի մէկ կոտոր մը մէջ նստած էր, ճամբան երթալիս ժողովուրդը եկաւ, կառքին ձիերը հանեցին, և կառքը իրենք քաշեցին: Պ. Սերբիացիին կառքին մէջ ոտքի վերայ կեցած գերմանական դրօշակը ձեռքը բռնած կը շարժէր, որ եռագոյն դրօշակ մըն է, և գոյներն են կարմիր, սեւ, և սկիւզոյն գեղին: Թագաւորը պատշգամբը ելաւ և լեհերը ողջունեց:

Քաղաքական յանցանքի համար բանտարկեալներուն աղաւթութեան հրամանը հեռագրութեան միջոցաւ բոլոր տեղութեան երեւելի քաղաքները հասան, և մէկ օրուան մէջ ամէն տեղիներն ալ ազաւթուեցան:

Իրուսիայի թագաւորին տուած աղաւթութիւններուն մէկն ալ տպագրութեան աղաւթութիւնն էր: Երբ որ այս աղաւթութիւնս բոլոր թագաւորութեանը մէջ հրատարակեցաւ՝ Սերբիացի վրայ եղած գաւառներուն համակարգ բնակիչները շատ մեծ ուրախութիւն ջրուեցին, որովհետեւ ինչպէս որ յայտնի է՝ Իրուսիայի թագաւորը կրօնիւք բռնադէսպան է, և երեսուն տարի մը կայ որ համակարգները կրօնից վերաբերեալ բաներ գրելու և տըռելու շատ նեղութիւն կը քաշէին: Թագաւորը համակարգները յայտնի չէր բռնադատուոր որ իրենց կրօնը ձգեն, բռնադատուորութեան հետեւին, այլ ազատ համարձակութիւն տրուած էր աղանդաւորներուն իրենց ուղածը գրելու, համակարգ մը առնոյց գէմ բան գրէր նէ կը գաղաւթարտուէր: Եւստ զանաւարաց գրածին գէմ գրելու արդէք տպը միայն բաւական սեպուած էր աղանդաւորներուն կողմը զօրացնելու, և իրաւունք ալ ունէր թագաւորը, որովհետեւ բան չիտող ուսմունքներուն առաջը ո՞վ որ միտակ խօսի և իր ըսածին գէմ դրուող չի դրոնէ նէ՝ ըսած խօսքը ուժ կը գրտնէ:

ին, որ թագաւորը ընդունեց. բայց նոր նախա-
բարներ ընտրելու վրայ ծանր դժուարութիւն կայ.
որովհետեւ եկեղեցւոյ տնօրէնները ձգել չեն ուզեր.
բայց թէ որ թագաւորը նոր նախարարները չու-
տով չընտրէ նե՛հ հասարակութիւնը կրնայ ուշ քնն-
արարել բան մը հանել:

Ի օմպարտիայի կռիւն համար այս լուրերն էլ կան,
Սառաւորայի թագաւորը անձամբ բանակին հետ
եղած է, պատերազմի տեսուչ Պ. Պոստմանի նա-
խարարն ալ հետ առնելով: Օգոստոսի 10-ին խու-
մարի 26-ին Սիւնի մասը, և շատ ուրախու-
թիւն եղաւ միանցւոյ: Աստուծոյ զօրաց ու Սի-
ւնու ժողովրդեան մէջ եղած պատերազմը շատ
սաստիկ է եղեր. կռիւն մարտի 18-ին սկսեց և 23-
ին առաւանց լըմըցեր է, հինգ օր շարունակ քը-
շելով: 23-ին աւստրիացի զօրք քաղաքէն դուրս ե-
լեր են: Քաղաքին բոլոր փողոցները մեռելներով
մարմիններով լեցուած էին:

Ինչպիսիք գոնէ կեցող զօրքը ժողովրդեան կող-
մը անցան. բերդն ալ որուն մէջ 17 կտոր թնդա-
նօք կար, Մարտիայի ձեռքէն ելաւ: Ի օմպարտի-
այի ուրիշ կողմերը չի կրցող կեցող զօրքը Վէրոնա
քաղաքը կ'երթան կը պատուարին. բայց հոն ալ
քաղաքացւոյ մէջ վրդովմունք սկսած է. և քաղա-
քին պահապան զօրաց հրամանատար մը կը գրե-
մարտի 28-ին. առկէց ելել հարկ ըլլայ նե՛հ կրնանք
առանց պատիւնիս կորսնցունելու ելել և բոլոր ի-
տալիա ձգել երթալ, որ մեզի համար նեղ երկիր
մը եղած է: Արքան իտալացի զօրք ունենէր նե՛հ Մ-
արտիայի հաւատարմութիւնը սորի տակ առին,
մեզի թշնամի դարձան: 12 Օր կայ որ չեմք գիտեր
թէ Սառաւորայի Մարտիայը ինչ եղաւ և ուր մնաց:
(Իսկէ է, Սիւնու կռիւն սկսած ատենէն Սա-
ռաւորայի Սիւնու վրայ ուսմը նետերու հրամանը
ըրե՛ր ինքն աներեւոյթ եղեր է):

Իսումա, Իրաքիցա, Սոմա, ուր էլան և
դուրսերնին վրդընտցին: Սառաւորայի բանորը գը-
րին: Այս դժուարութիւնները ինչ մօնթէին հետ միա-
նալով Սառաւորայի տակ մանկէ կ'ուզեն: Գիւղացի
իտալական մասը գլուխ քաշած է Մարտիայէն:
Սանդուայի երկրին ամուր Իրաքեցի ժողովրդաց
ձեռքն անցած են: Բոսնիայի 1500 աւստրիացի զօրք
գերի բռնեցին: Պրեշպայի դաշտը աւստրիացւոյ
բանակը կեցած ատենը Պրեշպայը գետին ճուր
դարձուցին. զօրքը մինչեւ կէս մէջքերնին ջուրի
մէջ մնալով իտալացւոյ անձնատուր եղան. որ էին
1 ձեռնեռալ. 2 գնդապետ. 2 գնդապետի տեղա-
պահ. 60 հրամանատար. 800 զինուոր. 260 տա-
կառ վառօք. 3 թնդանօք. և ուրիշ պատերազմա-
կան սկսուցի:

Հոսմայու կառավարութեան երկիրները ար-
տորեք շատ զօրք գրեց և զինուորական կարգը ու-
ժովցնել մը կը տեսնուի: Իսումա բան չունեցող
բանակներուն բան գրանցելու և ստակ վատարկը-
ներու ծամբայ բանալու համար կառավարութիւն-
նը 200,000 սքուտ գրաւ: Կրտեն որ իրաւիայի մէջ
գրանցուող իշխանները ամէն ալ Հոսմ մեծ ժողովր-
մը պիտի ընեն Իտալիայի վիճակին վրայ խորհրդակ-
ցելու համար: Բայց կ'երեւի որ ամէն կողմի հա-
սարակութիւնը միապէս այս բանին հաճութիւն
պիտի չտան: Իսումայի տակ Սառաւորայի Պոստման
գուրքը, որ ատեն մը Սառաւորայի և ետքը Սառաւորայի
գուրք էր, մէկ յայտարարութիւն մը հանած է, ու
րով իրեն և իր երկրացւոյ և հպատակներուն դա-
տաւորանքը որ զինքը իշխան չեն ուզեր, Հոսմայու
քահանայապետին և Սառաւորայի թագաւորին և
Թոսթանայի մեծ դքսին արդար դատաստաններուն
կը յանձնէ: Բայց միջին իրաւիայի բնակիչներուն
կամայը դեմ բան մըն է որ Սառաւորայի դժուարութիւնը
ասոր ձեռքը մնայ:

Ի օմպարտիայի կռիւն աւստրիացւոյ հետ կը շա-
րունակի: Իսումայի առաջին խուճերն յառաջա-
պահ զօրքերը սառաւորայի Իրաքի զօրապետին
առաջնորդութեամբ մարտի 23-ին Սիւնի էին:
Իրաքի խուճերն յառաջապահները Պէս զօրապե-
տին հրամանին տակը նոյն օրը Իրեզիլիո էր: Իսում
բանակը, որուն սպարապետը նոյն իսկ Սառաւորայի
թագաւորն է, ծամբան է, և Սառաւորայի երթացի:
Աստուծոյ օգնութեամբ Սառաւորայի քովերէն քաշ-
ուելով վրայ են, և կարգադրութիւննին տեղը չի-
կ'երեւի: Ի օմպարտիայիները Պրեշպայ քաղաքը ե-
րեւելի մարդիկ գերի բռնեցին. որ են Շէնհալը
ձեռնեռալ, երկու գնդապետ, յիսուն զինուորա-
կան հրամանատար, Պրայնտ անուն բանակի պատ-
գամաւոր մը, այլ և այլ խուճերէն 800 զինուոր.
60 ձիաւոր զօրք քովին ըստած խուճերէն. երեք
հատ բանակի թնդանօք. 60 հատ սպա և կառք և
սրնտուկ: Ինչօք բերդն ալ լոմպարտացւոյ ձեռքը
անցած է:

Սառաւորայի թագաւորը Մարտիայի հետ այս
պատերազմն բացած է Սառաւորայի օգնելու հա-

մար. և Սիւնու առաջնակեցալ կառավարու-
թեանը հետ դաշինք ըստ է որ կռիւն սքան ա-
տեն քէն նե՛հ զօրաց ամառակը Սառաւորայի թա-
գաւորը տայ. բայց ուտեղքին Սիւնու կառա-
վարութիւնը ծարէ:

Մարտի 26-ին Նիւսիա մէկ յայտարարութիւն
մը հրատարակեցաւ, որ նաւախուճքը (տոնանան)
պատրաստ կենայ. և երկրորդ կարգի նաւախուճք-
ը և բոլոր ծովային զօրքը 20 տարուէն մինչեւ
40 տարուան, նաւերը մըսեն: Իսում պատերազ-
մական նաւերը պիտի զինուին. և ունենալ ծա-
ռած զինուորական խուճքը որ սահմանադրութեան
ընդ կենար պիտի կանչուի: Սառաւորայի օմպարտի-
այի ծամբանին թէպէտ Սառաւորայի իշխան դա-
ւառէն կ'անցնի, բայց ասոնք Վէնետիկէն պիտի
անցնին:

Սիւնու առաջ հրատարակած լրագրերնիս կար-
գացողներուն յայտն է որ աւստրիացիներուն
ձեռքը իրաւիայի ամուր քաղաքներէն հաւաքարկմ-
մնացող եղաւ միայն Վէրոնա քաղաքը: Վէնետի-
կէն ասորիւն 9-ին կը գրեն որ Վառօք Մարտի-
այի թագաւորը քիչ մը պատերազմ ընե-
լէն ետքը յարձակմամբ այս քաղաքը առաւ, և հի-
մա անոր ձեռքն է: Իսումայի համար ալ կ'ըս-
ուի որ քիչ մօնթէին զօրաց ձեռքը անցեր է. բայց
այս լուրերը տակաւին ստուգուած չեն:

ԼՂԳԼՅԻՆ

“Լրագր. Հրատարակիչ”:
“Սառաւորայի մէջ հրատարակած մեծագոյն Հա-
յասան լրագրի 37-90 խոսքն մէջ իւրաքանչեւ ին-
քուստիան Հայեն ալ ազգին գործերը եւս առաւել տի-
րութեամբ և իւրաքանչեւ ինքնապատշաճութեամբ համար, ու-
րիշ ազգաց նման քաղաքացիներուն ինքնապատշաճութեամբ
մէկ ազգականի ժողովք մը, որուն խորհրդակցութեամբ պիտի
ընկարծէին հասարակութեան կողմէն. և այս խորհրդի մէջ ին-
քուստիան, ինչ իրենք ինքնապատշաճութեամբ մը ըլլա-
լուան պատշաճութեամբ որպէս որ ալ ինքնապատշաճութեամբ
պարտէր նե՛հ, հիմա ինչ լուրի ինչ ազգին ոմանք պիտեալ ին-
քուստիան ինքնապատշաճութեամբ ինքնապատշաճութեամբ
ի, գիտուն ըլլալէն ետք մեծ ու պղծի հասարակ պիտի
ըլլան ազգային պաշտօններուն մէջ. և գիտուն լըրը անինք
գիտուններուն քով ամբողջ պիտի մնան, ինչ լուրն եղեր որ ար-
գիւն ըլլան հասարակութեան ինքնապատշաճութեամբ ժողովքին
հասարակութեամբ. և ասոր համար ալ ասան ժողովքի մը հա-
սարակութեամբ հոսմային Հայաց իրենք ինքնապատշաճութեամբ
եւ լըրը, որպէս ալ լըրացիք են նե՛հ ետքին հասարակութեամբ
ձեռնառնութեան արեւ իրենք ինքնապատշաճութեամբ պիտի երե-
ւան ըլլայ: այն ժամանակ որ ինչ լուրն ձեռնառնութեամբ
են լըրը ինչ 1846-ին հասարակութեամբ Համագիտաց ընկերու-
թեան ազգին բանին ինչ գար. և մանաւանդ ինչ ինչ ինչ
թեան ինչ բան մը ըլլալու, միշտ որ այս Համագիտաց
ընկերութեան ինչ ինչ ինչ և հիմապատշաճութեամբ ինչ ինչ
բային ազգականի ժողովքին հասարակութեամբ հասարակութեան
չեն ինչ արալ եղեր: Ինչ ինչ ինչ որ ինչ լուրն ընկերու-
թեան ալ համայն ազգին անկարգութեամբ ինչ ինչ նա-
պակով հիմապատշաճութեամբ ընկերութեան մը ըլլալու որպէս
ու պղծի հասարակութեամբ, և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հաս-
րակութեան ինչ ինչ մը ունայնապէս անցան գերի ընել ինչ
լուրն: Ինչ այս լըրապատշաճութեամբ անցան անկարգութեամբ
ինչ ինչ մասին լըրայ ինչ ինչ ինչ և անոր նապակով ինչ մը անցան
նապակին ետք համարութեան լըրնապատշաճութեամբ Գըր-
խառնութեամբ ընկերութեան պատշաճութեամբ ինչ ինչ. այսինքն հ